

श्रीअन्तु प्रकाशन (प्रा.)लि.

पूर्वाञ्चल

Purwanchal National Daily

बलात्कार आरोपमा
दुई जना पक्राउ

भापा, फागुन १५। बालिका बलात्कारको अभियोगमा प्रहरीले भापाको गौरीगञ्जबाट दुई जनालाई पक्राउ गरेको छ।
१५ वर्षीया बालिकालाई जबरजस्ती करणी गरेको अभियोगमा गौरीगञ्ज-२ भाकुरमारीका दुई जना युवालाई प्रहरीले पक्राउ गरेको हो।
बालिकालाई जबरजस्ती करणी गरेको भन्ने खबर प्राप्त हुनासाथ इलाका प्रहरी कार्यालय गौरीगञ्जले उनीहरूलाई पक्राउ गरेको जिल्ला प्रहरी कार्यालय (बाँकी अन्तिम पृष्ठमा)

वर्ष : २७ अङ्क : १०७ पृष्ठ ४ वितामोड वि.सं २०७८ फागुन २० गते शुक्रवार (Friday, March 4, 2022) नेपाल सन् १९४२ Web : www.purwanchaldaily.com मूल्य रु : ५/- भारतमा भारु : ४/-

कवाडी संकलन गर्न गाउँ पर्ये साइकलबाट कवाडी सामान संकलन गर्न भापा र दमकको गाउँ जाँदै मजदुर। गाउँघर पुगेर मजदुरहरूले पुनः प्रयोग हुने समानहरू खरिद गरी कवाडी समान आयात गर्ने थोक विक्रेतामा पुऱ्याएर विक्री गरेर आम्दानी गर्छन्।
तस्वीर: यशराज आडम्ब्रे/रासस

चुनावलाई ८ अर्ब बजेट सुनिश्चित

भापा, फागुन १५। आउँदो वैशाख २० गतेको स्थानीय तह निर्वाचनका लागि सरकारले आठ अर्ब ११ करोड बजेट सुनिश्चितता गरेको छ।
आयोगले विहीबार पत्रकार सम्मेलन गरेर निर्वाचन सञ्चालन एवम् व्यवस्थापनका लागि अर्ध मन्त्रालयबाट आठ अर्ब ११ करोड बजेटको सुनिश्चितता प्राप्त भएको जानकारी दिएको हो।
यस्तै मतदाता नामावली अद्यावधिक (दावी विरोध समेत) कार्यक्रम अन्तर्गत मतदाता नामावलीमा रहेको कृषि सञ्चालन निवेदन दिने, कसैले भुट्टा विवरण दिई नामावलीमा नाम समावेश गरेको भए सोको विरोधमा उजुरी दिने,

कुनै मतदाताको नाम एकभन्दा बढी स्थानमा समावेश भएकोमा एक स्थानमा मात्र कायम गर्न निवेदन दिने, मृत्यु भएका वा नागरिकता त्याग गरेका मतदाताको नाम मतदाता नामावलीबाट हटाउनको लागि सूचना दिने, उजुरी परेको मतदातालाई प्रमाणसहित सफाइको मौका दिने जस्ता क्रियाकलापहरू फागुन २० देखि २६ गतेसम्म सञ्चालन हुने आयोगले जनाएको छ।
यस प्रयोजनको लागि मतदाता नामावली सम्बन्धित पालिकाको वडा कार्यालय, निर्वाचन कार्यालय र आयोगको वेबसाइटमा हेर्न सकिने आयोगले जनाएको छ। यसैगरी स्थानीय तहको

निर्वाचन प्रयोजनका लागि दर्ता हुन निवेदन प्राप्त भएका ८० वटा राजनीतिक दलहरूको निवेदनका सम्बन्धमा जाँचबुझ भइरहेको र निर्वाचनमा भाग लिने राजनीतिक दलहरूको नाम फागुन गतेभित्रमा प्रकाशन गरिने आयोगका प्रवक्ता शालिग्राम शर्मा पौडेलले जानकारी दिए।
यस्तै स्थानीय तह निर्वाचनमा खटिने मुख्य निर्वाचन अधिकृत तथा निर्वाचन अधिकृतहरूको नामावली सम्बन्धित निकायबाट प्राप्त भएको जानकारी दिँदै आयोगले ती नामावलीहरू हाल अध्ययनको क्रममा रहेको जनाएको छ।
(बाँकी अन्तिम पृष्ठमा)

साइलोमा बाँधिएका बालकको उद्धार

वितामोड, फागुन १५। साइलोमा बाँधिएका भापा अर्जुनधारा नगरपालिका-५ का नौ वर्षीय बालक आकाश चौधरीको उद्धार भएको छ। पूर्वाञ्चल दैनिकले 'सोबुलालका दुःख, उपचार अभावमा साइलोमा छोरा' शीर्षकमा समाचार प्रकाशन गरे लगत्तै उनको उद्धार भएको हो।

मेची अभियानले बालकको घरमै पुगेर उद्धार गर्दै उपचारका लागि वीपी कोइराला स्वास्थ्य विज्ञान प्रतिष्ठान धरान पठाएको छ। अभियानका संयोजक विजय डालमिया नेतृत्वको टोली घरमा पुगेर आकाशको उद्धार गरेको युवा सामाजिक अभियान्ता कौशल भण्डारीले जानकारी दिए।

बालकको वीपी कोइराला स्वास्थ्य विज्ञान प्रतिष्ठानका चिकित्सक सञ्जीव शर्मासहितको टिमले उपचार गर्ने प्रबन्ध मिलाएको बताइएको छ। चिकित्सकको टोलीलाई कांग्रेस महामन्त्री विश्वप्रकाश शर्माले आग्रह गरेपछि उनको उपचारका लागि धरान लगेको भण्डारीले जानकारी दिए।

बालकको उपचार निःशुल्क हुने भएको छ। बालकलाई प्रतिष्ठानसम्म पुऱ्याउन नेपाल रेडक्रस सोसाइटी भापा शाखाले एम्बुलेन्स उपलब्ध गराएको सभापति लोकराज ढकालले बताए।

आर्थिक अवस्था कमजोर हुँदा उपचार पाउनु पर्ने आकाशलाई केही महिना अघिदेखि साइलोमा बाँधेर राखिएको थियो। उनमा अस्वाभाविक परिवर्तन आएपछि फलामे साइलोले बाँधेर राखिएको हो। घर छाडेर जतासुकै जाने, जे पायो त्यही

समाचार प्रभाव

खाने, अस्वाभाविक व्यवहार देखाउन थालेपछि आकाशलाई साइलोले बाँधेर राखेको बुवा सेबुलालले बताएका थिए।
पैसा अभावमा छोरालाई उपचारका लागि अस्पताल लान नसकेको सेबुलालको दुःखसोसहितको समाचार पूर्वाञ्चल दैनिकले प्रकाशन गरेको थियो। आर्थिक अवस्था कमजोर भएका सेबुलाल दैनिक ज्याला मजदुरी गरेर गाउँ टाढै आएका छन्।

भापा गोल्डकप: प्यारापिटमा १०,००० दर्शक

चारपाने, फागुन १५। मोफसलकै प्रतिष्ठित फुटबल प्रतियोगिता भापा गोल्डकपको सम्पूर्ण तयारी पूरा भएको छ।
वितामोडस्थित डोमालाल रंगशालामा आयोजना गरेको पत्रकार भेटघाट कार्यक्रममा मार्फत सम्पूर्ण तयारी पूरा भएको आयोगक समितिका अध्यक्ष विनोद बस्नेतले जानकारी दिएका हुन्।
यही फागुन २१ गतेदेखि ३० गतेसम्म आयोजना हुने गोल्डकप प्रतियोगितालाई विगतको भन्दा केही परिष्कृत बनाउन आयोगक टिम लागी परेको छ। राष्ट्रियस्तरको खेल मैदान, एकैदिन १० हजार दर्शक अटाउन सक्ने अस्थाई प्यारापिट निर्माणलागतका कामहरू सम्पन्न भएको अध्यक्ष बस्नेतले बताए।
विगत दुई महिना अघिदेखि मैदान व्यवस्थापनको काम शुरु गरिएको थियो। भापा गोल्डकपलाई भापा जिल्लावासीहरूको साझा बनाउन जिल्लाका सबै ठाउँहरूमा स्वागत गेट निर्माण गरिएको छ। वितामोड आसपासमा मात्रै एक दर्जन गेट निर्माण

गरिएको बताइएको छ।
पाँचौँ संस्करण भापा गोल्डकपमा धरेलु टोली भापा-११ ए डिभिजन क्लबहरू नेपाल पुलिस, त्रिभुवन आर्मी, सशस्त्र प्रहरीको एपीएफ, श्री स्टार, संकटा, सातदोबाटो र आरपी एफसी सिक्कमसहित १० वटा टिमको सहभागी रहने पत्रकार सम्मेलनमा जानकारी दिइयो।
यस वर्ष 'हाम्रो गौरव हाम्रो मान, भापा गोल्डकप

हाम्रो शान' भन्ने नारालाई अघि सारेर आयोजना गर्न लागिएको भापा गोल्डकपको विजेता टिमले १२ लाख ५५ हजार र उपविजेताले नगद ६ लाख पाँच हजार रुपैया पाउने छन्। त्यस्तै मस्ट भ्यालुएबल प्लेयरलाई एक थान मोटरसाइकल प्रदान गरिने भएको छ। प्रतियोगितामा उदीयमान खेलाडी, उत्कृष्ट गोलकिपर, उत्कृष्ट डिफेन्डर, उत्कृष्ट मिडिफल्डर र उत्कृष्ट प्रशिक्षकले २१ हजार रुपैयाँ पुरस्कार पाउनेछन्। त्यस्तै उच्च गोलकर्तालाई नगद २५ हजार दिइने आयोगक समितिका कोषाध्यक्ष केदार गिरीले बताए।
पाँचौँ संस्करण खेलको उद्घाटन समारोहमा पूर्व प्रधानमन्त्री नेकपा एमालेका केन्द्रीय अध्यक्ष केपी शर्मा ओली र समापन कार्यक्रममा पूर्व गृहमन्त्री नेपाली कांग्रेसका नेता कृष्णप्रसाद सिटौलीको प्रमुख आतिथ्य रहने निधो भएको आयोगकले जनाएको छ।
भापा गोल्डकपका अध्यक्ष बस्नेतको अध्यक्षतामा (बाँकी अन्तिम पृष्ठमा)

जंगवीर प्रतिष्ठानद्वारा सम्मान

मेचीनगर, फागुन १५। जंगवीर गुभाजु श्रेष्ठ प्रतिष्ठान भापाले एकजना प्रदेश सभा सदस्यलाई अभिनन्दन र विभिन्न विधाका तीनजना व्यक्तिलाई विहीबार पुरस्कृत तथा सम्मान गरेको छ।
प्रतिष्ठानको १२औँ वार्षिक साधारण सभाको अवसर अर्जुनधारा-११ वृद्धावारीमा आयोजित कार्यक्रममा १ नम्बर प्रदेशसभा सदस्य वीरबहादुर प्रधानलाई अभिनन्दन गरेको हो। जंगवीर गुभाजु श्रेष्ठ प्रतिष्ठान सस्थापक उपाध्यक्ष र हाल विशेष भापाका अध्यक्ष एवम् पूर्व प्रहरी निरीक्षक

राधे ! राधे !!

जन्मदिनको शुभकामना

हाम्रा नातिनी/छोरी/भतिजी/ बहिनी तेजथी ढकालको प्रथम जन्मोत्सवको उपलक्ष्यमा उनको सुस्वास्थ्य र दीर्घजीवनको कामना गर्दै शुभाशिवाद दिन चाहन्छौं। साथै उनीमाथि गुरु श्री कृपालुजी महाराज र युगल सरकारको संधै कृपा बाधिर्होस् सभक्ति श्री गुरु चरणामा नमन गर्दछौं। राधे ! राधे !

जिजु हजुरदुबा/आमा विद्यापति+हरिमाया ढकाल हुनुरदुबा/आमा चन्द्रकान्त+अम्बिका ढकाल भाइ: शुभम्

बुबाआमा सुमन+रेखा नेपाल ढकाल फुफुहर् सुशीला, सुजता विदीहर् शुभ, सुजता एतम् समस्त ढकाल परिवार

भिजिट भिसा: आम्दानी १० लाख बैंक ब्यालेन्स ५ लाख हुनैपर्ने

काठमाडौँ, फागुन १५। विदेशमा लुकिछिपी काम गर्नका लागि नेपालीहरू पर्यटक भएर जाने क्रम बढेको भन्दै त्यसरी घुम्न जानेलाई कडीकडाउ गर्न एक सरकारी समितिले सिफारिस गरेको छ।
गृह मन्त्रालयले गठन गरेको कार्यदलले खासगरी वार्षिक कम्तीमा दश लाख रुपैयाँ कमाउने र त्यसको आधा रकम बचत गरेकालाई मात्र त्यसरी जान दिने व्यवस्था गर्न सिफारिस गरेको छ। तर, त्यसको सामाजिक सञ्जालमा भने चर्को आलोचना भइरहेको छ।
फेसबुकमा नीति अर्थात् खनालले आफू त्रिभुवन विश्वविद्यालयमा अध्यापन गर्ने र त्यहाँको तलबले त अब घुम्न जान

पनि नपुग्ने भो भनेर टिप्पणी गरेकी छन्। उनी लेखिन्छन्- त्रिविको तलब त्यही हो, दुःखम् सुखम् गरेर थोरबहुत आयोगकको सहयोग मागेर अनि सानोतिनो ग्रान्टको सहयोगमा जान पनि नपाउनु अब, अनि भिसा दिनेले दिइसकेपछि, अध्यापनका मान्छेहरूको टाउको दुख्नुपर्ने किन, बाह्रियात।
त्यस्तै ट्वीटरमा स्वरूप आचार्यको पनि उस्तै आलोचना छ। उनी भन्छन्- आफू त कहिल्यै विदेश जान नपाइने भयो अब। कहाँबाट पाउनु १० लाख तलब, कहाँबाट जोगाउनु ५ लाख ? उमेश नेपालले यस्तो नियम कार्यान्वयन गर्नु अगाडि स्वयम् उच्चपदस्थ सरकारी

अधिकारीहरूको तलब कति हुन्छ भनेर सोचन आग्रह गरेका छन्। शिव रेग्मीले चाहिँ यस्तो नियम लाग्दा नेपालबाट वाहिरिन गाह्रो भए पनि भारतको वाटो प्रयोग गर्नेलाई नियमन गर्न चुनौती हुने जनाएका छन्।
सरकारी भनाइ के ?
भिजिट भिसा र त्यसबाट सिर्जित समस्या तथा समाधानका उपायहरू सम्बन्धमा सिफारिस गर्न गठित कार्यदलका अधिकारीहरूले विदेश घुम्नका लागि योग्य व्यक्तिको पहिचान र आधार खोज्न त्यस्तो सिफारिस गरिएको बताएका छन्।
उनीहरूले घुम्न जानु अघि अद्यागमन (बाँकी अन्तिम पृष्ठमा)

अर्जुनधारा जलेश्वरधामको निर्वाचन कार्यतालिका

- १) धामका मतदाता सदस्यको नामावली प्रकाशन मिति २०७८/११/१४ गते अपरान्ह ४:०० बजे सम्म।
- २) मतदाता नामावली उपर दावीविरोध तथा छुट नामावलीका लागि निवेदन दिने २०७८/११/१८ गते २:०० बजेभित्र।
- ३) मतदाता नामावली माथिको निवेदन माथि छलफल गरी निर्णय साथ अन्तिम नामावली प्रकाशन २०७८/११/१८ गते अपरान्ह ४:०० बजेभित्र।
- ४) विभिन्न पदका लागि उम्मेदवारी पेश गर्ने मिति २०७८/११/२१ गते १०:०० बजेदेखि १:०० बजेसम्म।
- ५) उम्मेदवारको प्रारम्भिक नामावली प्रकाशन गर्ने २०७८/११/२१ गते १:१५ बजे।
- ६) उम्मेदवारको नामावली उपर दावी विरोधको सूचना दिने मिति २०७८/११/२१ गते २:०० बजेसम्म।
- ७) अन्तिम नामावली प्रकाशन गर्ने मिति २०७८/११/२१ गते २:३० बजेभित्र।
- ८) उम्मेदवारले मनोनयन फिर्ता लिने २१ गते ४:०० बजेसम्म।
- ९) उम्मेदवारको अन्तिम नामावली प्रकाशन गर्ने २१ गते ४:०० बजे।
- १०) मतदान तथा मतगणनाको मिति अर्को बैठकमा तय गर्ने।

निर्वाचनको कार्यक्रम अनुसार उम्मेदवारले उम्मेदवारी फिर्ता लिने दिन र समयभित्रमा सर्वसम्मत भई वा उम्मेदवारले मनोनयन फिर्ता लिइ निर्विरोध भएको अवस्था भएमा मतदान कार्यस्थगित गरी सोही दिन नै कार्यसमितिको पदाधिकारी घोषणा गरी विधान अनुसार कार्य गर्ने।
निर्वाचन समिति : अर्जुनधारा जलेश्वरधाम

रोडमा फेब्रिक भोला उद्योग

इलाम फागुन १५। इलामको रोड गाउँपालिकामा फेब्रिक भोला उत्पादन गर्ने उद्योग सञ्चालनमा आएको छ। रोड गाउँपालिका-३ कुटीडाँडास्थित माता पाथीभरा साना पर्यटन व्यवसायी समूहले सो उद्योग सञ्चालनमा ल्याएको हो।

विहीवार एक कार्यक्रम गरी सो उद्योगको उदघाटन गरिएको छ। रोड गाउँपालिकाका उपाध्यक्ष चन्द्रकला राई, प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत दीपेन्द्र दाहाल, वडा नम्बर ३का वडाध्यक्ष एवम् आर्थिक विकास समितिका संयोजक मातृका बराल र वडा सदस्य प्रेमराज गुरुङले संयुक्त रुपमा उद्योगको उदघाटन गरेका हुन्।

गाउँपालिकासंगको साभेदारीमा सो उद्योग सञ्चालनमा आएको हो। समूहको २ लाख ४६ हजार रुपैयाँमा रोड गाउँपालिकाले २ लाख १ हजार रुपैयाँ थप गरी कूल ४ लाख ४७ हजार रुपैयाँको लागतमा उद्योग स्थापना भएको सो पाथीभरा साना पर्यटन व्यवसायी समूहका कोषाध्यक्ष किरण राउतले बताउनु भयो।

उद्योगबाट उत्पादन भएको भोलाले बातावरण प्रदुषण नगर्ने र प्लास्टिकको भोला प्रयोगमा रोक लगाउने

अभियानलाई पनि सहयोग गर्ने बताइएको छ। यसअघि सो समूहले अग्रवर्ती उत्पादन गर्दै आएको थियो।

सो समूहले उत्पादन गरेको अग्रवर्ती कुटीडाँडा, कोल्बुङ, हकटे तथा त्यस आसपासको क्षेत्रमा विक्री हुँदै आएको समूहका अध्यक्ष राम खवासले बताए। पाथीभरा मन्दिर आसपासमा व्यापार गर्ने व्यापारीहरू संगठित भई स्थापना भएको सो समूहले समुदायमा सचेतनात्मक काम पनि गर्दै आएको छ। पाथीभरा मन्दिरको सरसफाइदेखि साना विपदहरूमा परेकाहरूलाई सहयोग समेत गर्दै आएको उपाध्यक्ष दिनेश निरौला बताउँछन्।

सो समूहले उत्पादन गरेको भोला दुई हप्तापछि बजारमा ल्याउने योजना रहेको सचिव विवेक गुरुङको भनाइ रहेको छ। यस अघि रोड गाउँपालिकाले गाउँपालिका क्षेत्रभित्र प्लास्टिकको भोला प्रयोग गर्न निषेध गरेको थियो। तर विकल्प नभएकाले यो नियमपूर्ण रूपमा प्रयोगमा आउन नसकेको उपाध्यक्ष राई बताउँछन्। फेब्रिक भोलाको उद्योग स्थापना भएपछि अब भने यो अभियानमा सहयोग पुग्न सक्नेमा उनले विश्वास लिएकी छिन्।

'गम्भीर भएर सोच्नुहोस्, अनि मतदान गर्नुहोस्'

काठमाडौं, फागुन १५। नेपाली कांग्रेसका महामन्त्री विश्वप्रकाश शर्माले आगामी वैशाख ३० गते हुने स्थानीय तहको निर्वाचनमा उमेर पुगेका प्रत्येक व्यक्तिलाई मतदानमा सहभागी हुन आह्वान गरेका छन्।

मध्यपुराथिम-४ बालकुमारीमा नेपाली कांग्रेस मध्यपुराथिम नगर समितिले आयोजना गरेको प्रथम नगर सम्मेलनको उदघाटन गर्दै उनले राजनीतिदेखि विरक्तिभर भोट हाल्न जान्न भने मानसिकता नराख्न युवा वर्गलाई आग्रह गरे।

म एक जनाले भोट नदिएर के हुन्छ र ? जसलाई भोट दिए पनि यस्तै हो, म भोट दिन जान्छु भन्ने सोचाई पहिलोपटक भोट हाल्न जाने युवा वर्गमा आउन सक्छ- महामन्त्री शर्माले भने- जस्तोसुकै अवस्था आए पनि मतदान गर्ने अधिकार प्रयोग गर्नुस्, तर मतदान गर्ने बेलामा एकपटक गम्भीर

भएर सोच्नुस्, यसअघिको सरकारको समीक्षा गर्नुस्, अहिले कांग्रेस सरकार आएपछिको पनि समीक्षा गर्नुस्, मतदान गर्नुस्।

पाँच वर्षका लागि चुनाव जितेको नेकपा सरकार चलाउँदा केपी शर्मा ओलीले अर्ध ४० वर्ष नेकपाको सरकार भन्ने तर तीन वर्ष पनि सरकार चलाउन नसक्ने भन्दै उनले ओलीले अहिले पनि दावागिरी प्रस्तुत गरेको टिप्पणी गरे।

महामन्त्री शर्माले भने- हुन त ठूलो पार्टीका अध्यक्ष, प्रधानमन्त्री भइसकेका मान्छे, अर्भै मिडियासंग अन्तर्वाता दिँदै हातका औंला हल्लाउँदै ओलीजी भन्नुहुन्छ, 'एकै-एकै आऊ, नसके सबै मिलेर आऊ, एमाले भिड्न तयार छ', यो कस्तो दावागिरी शब्द चयन हो ? जनताले स्थिर र बलियो सरकार चाहिरहेको बेलामा एमालेलाई फेरि बहुमत दिए पाँच वर्ष सरकार चलाउन सक्छ भन्ने विश्वास अब नभएको उनले बताए।

नेकपाकै सरकार रहेको बेलामा पुष्पकमल दाहाल 'प्रचण्ड' र माधवकुमार नेपालले बूढानीलकण्ठमा गएर सरकार बुझाएपछि देशका लागि कांग्रेसले सरकारको नेतृत्व गर्नुपरेको उनको भनाइ थियो। आज पनि बूढानीलकण्ठ गा'को छ, भोलि पनि त्यहीँ गा'को छ, हो न हो पानीमाथि सुतिरहनुभएको बूढानीलकण्ठको दर्शन गर्न जानुभयो होला भनेको

त, उहाँहरू त सुतिरहेको बूढानीलकण्ठभन्दा अलि तल बसिरहेको बूढानीलकण्ठमा पो धाएर हजुर सरकार चलाइदिनुपर्ने भनेर सरकार बुझाउन पो जानु भएको रहेछ- महामन्त्री शर्माले भने- यदि जनताले बहुमत नै दिए पनि बूढानीलकण्ठमा लगेर सरकार बुझाउनुपर्छ भने सिधै कांग्रेसलाई नै रोजे भैगयो नि !

उनले एमालेतर्फ लक्षित गर्दै सिंहदरवारमा ढुङ्गा नपुग्दा र समृद्धिको भात पकाउन परिपक्वता नहुँदा काँचो बनेको टिप्पणी गर्दै कांग्रेसले कुनै पनि विषयमा राष्ट्रघात नगर्ने बताए। एमसीसी राष्ट्रघात हो भन्ने कुरा बेकार हो भन्दै उनले कांग्रेसले कहिल्यै राष्ट्रघात गर्न नसक्ने बताए। कुनै पनि देशको सैन्य रणनीति नेपाललाई स्वीकार्य नहुने बताउँदै उनले एमसीसीमा सैन्य रणनीति नरहेको प्रष्ट पारे।

हट गर्ल फोबिया भएपछि...

एक एडल्ट मोडलले आफूलाई 'धेरै हट' भएका कारण घरवेटीले भाडाको घरबाट निकालिदिएको दावी गरेकी छिन्।

ब्राजिलकी यी मोडलको नाम सुजी कार्टेज हो। ३१ वर्षकी कार्टेजका अनुसार उनले १ हजार डलर (१ लाख २० हजार रुपैयाँ) खर्च गरेर एयरबीएनबी रेन्टल साइटबाट एउटा अपार्टमेन्ट बुक गरेकी थिइन्। तर 'हट गर्ल फोबिया' बाट ग्रसित एक पूर्वाग्रही होस्टले उनलाई त्यहाँबाट बाहिर निकालिदिए।

यी मोडलले जनवरीमा त्यो अपार्टमेन्ट लिएकी थिइन् ताकि साभो पाउलो शहरमा आफ्नो परिवारलाई भेट्न सक्नु। तर, यो अपार्टमेन्टमा उनी ४८ घण्टा पनि बस्न पाइनन्।

सुजी कार्टेजका अनुसार उनका पुरुष होस्टले उनलाई बाहिर मात्रै निकालिदिएनन्, उनको सामान पनि फोहर फाल्ने भाँडोमा फालिदिए। कार्टेजले अब एयरबीएनबीमाथि मुद्दा हाल्ने बताएकी छिन्।

सुजी कार्टेजले जाम प्रेससँग भनिन्- 'यो

अहिलेसम्मकै सबैभन्दा ठूलो पूर्वाग्रह र दुःस्वप्न हो। म धेरै लज्जित र मनोबौज्जानिक रूपले हल्लिएकी छु। आफ्ना मातापितालाई भेट्ने मेरो यो यात्रा डरलाग्दो फिल्ममा बर्बादियो। न्यूयोर्क पोस्टमा प्रकाशित एक रिपोर्टका अनुसार अपार्टमेन्ट भाडामा दिने होस्टले कार्टेजको कपडाका विषयमा असन्तुष्टि जनाएका थिए। ती शोस्टलाई विशेष रूपले उनको वर्कआउट लेगिगमा आपत्ति थियो।

ती होस्टले कार्टेज त्यो अपार्टमेन्टमा आएको भोलिपल्टै बुकिङ तत्काल रद्द गर्न भनेका थिए। त्यसपछि कार्टेजलाई एयरबीएनबीको तर्फबाट एउटा इमेल आयो जसमा उनको बुकिङ रद्द गरिएको भनिएको थियो। कथित रूपमा अपार्टमेन्ट खाली गराउनको लागि कार्टेजका केही सामानलाई होस्टले फोहरको भाँडोमा फालिदिएका थिए। कार्टेजले धेरै सुन्दर वा हट देखिएका कारण आफूले उत्पीडनको सामना गर्नु परेको बताएकी छिन्।

भाषा ...

आयोजित पत्रकार भेटघाट कार्यक्रममा नेपाल उद्योग बाणिज्य महासंघका केन्द्रीय पूर्व अध्यक्ष चण्डीराज ढकालको प्रमुख आतिथ्य रहेको थियो। मन्त्रव्यक्तिको क्रममा प्रमुख अतिथि ढकालले भने- 'भाषावासीकै प्रतिष्ठासँग जोडिएको प्रतियोगितालाई शानदार ढंगले सफल बनाउन भाषाली उद्योगी, व्यवसायी र खेलप्रेमी महानुभाव, पत्रकार, मिडिया हाउसहरूको साथ र सहयोग अपरिहार्य रहने छ।

पत्रकार भेटघाट कार्यक्रममै भाषा-११ फुटबल क्लबको जर्सी सार्वजनिक गरिएको थियो। उक्त जर्सी निवर्तमान अध्यक्ष महेन्द्रकुमार गिरी र संरक्षक जलकुमार गुरुङले सार्वजनिक गरेका थिए। गोल्डकप सम्पन्न गर्न विभिन्न संघ-संस्थाले सहयोग गरेका छन्। विहीवार हाम्रो नेपाल बचत तथा ऋण सहकारी संस्था विर्तामोडको तर्फबाट ५१ हजारको चेक हस्तान्तरण गरिएको थियो। उक्त चेक संस्थाका अध्यक्ष भानु दंगालगायतको सहकारी टिमले गोल्डकपका अध्यक्ष बस्नेतलाई हस्तान्तरण गरेका हुन्।

पत्रकार भेटघाट कार्यक्रमको सञ्चालन भाषा गोल्डकपका महासचिव गजेन्द्रवाहादुर पौडेलले गरेका थिए भने स्वागत वरिष्ठ उपाध्याक्ष बलराम कार्कीले गरेका थिए।

जंगतीर ...

सल्लाहकार हुन्। उनले प्रतिष्ठानको भवन निर्माणमा विगतदेखि वर्तमानसम्म निक्कै सहयोग गर्दै आएका थिए। उनले प्रदेशसभा सदस्य भएपछि सांसद विकास कोषबाट समेत बजेट विनियोजन गरेका थिए।

हरेक वर्ष प्रतिष्ठानले सामाजिकदेखि पत्रकारिता र साहित्य विधामा योगदान गर्ने विभिन्न व्यक्तिलाई सम्मान तथा पुरस्कार गर्दै आएको भए पनि विगत दुई वर्षको भिड १९का कारण स्थगित गरिएको थियो। प्रतिष्ठानले ११ औं वार्षिक साधारणसभामा पुग्दा ९८ जनालाई सम्मान तथा पुरस्कार गरिसकेको छ।

यसैगरी, यसवर्षको ज्येष्ठ नागरिक तथा समाजसेवा सम्मान भाषा कमल गाउँपालिका-५ सीतापुरीका छविबाल गौतमलाई प्रदान गरिएको छ। प्रतिष्ठानका सदस्य कृष्ण श्रेष्ठले उनको सम्मान-पत्र वाचन र प्रमुख अतिथि श्रेष्ठले

सम्मान-पत्र, विशेष अतिथिहरू १ नम्बर प्रदेशसभा सदस्य वीरबहादुर प्रधान, त्रिफला पुस्तकालय मेचीनगरका अध्यक्ष प्रेमप्रकाश पोखरेलगायतले दोसल्ला, अर्बि, टीका पहिर्‍याएका थिए।

यसवर्षको हरिनारायण विष्णुमाया पत्रकारिता पुरस्कार तथा जंगतीर गुभाजू श्रेष्ठ सम्मान ताप्लेजुङ्का पत्रकार राजेन्द्र श्रेष्ठलाई प्रदान गरियो। पुरस्कारको राशि नगद ११ हजार ५ सय रुपैयाँ, सम्मान-पत्र र दोसल्ला रहेको छ। नेपाल पत्रकार महासंघ शाखा ताप्लेजुङ्का निवर्तमान अध्यक्ष समेत रहेका पत्रकारलाई प्रमुख अतिथि श्रेष्ठ, कार्यक्रमका सभापति तथा प्रतिष्ठानका अध्यक्ष एवम् पूर्व प्रहरी निरीक्षक बाबुराम श्रेष्ठगायतले पुरस्कार तथा सम्मान गरेका थिए।

यसैगरी, साहित्यतर्फको पुरस्कार तथा सम्मान पाँचथर फालेजुङ्का साहित्यकार सीता लावती जवेगुलाई प्रदान गरियो। नगद ११ हजार ५ सय रुपैयाँसहित सम्मान पत्र र दोसल्ला उनलाई प्रमुख अतिथि, विशिष्ट अतिथि,

विशेष अतिथि अतिथिगायतले प्रदान गरेका थिए। उनको सम्मान पत्र पूर्व प्रहरी नायव उपरीक्षक विन्देश्वरप्रकाश श्रेष्ठले वाचन गरेका थिए।

भानु श्रेष्ठले सञ्चालन गरेको कार्यक्रममा प्रमुख अतिथि श्रेष्ठ, विशिष्ट अतिथिहरू प्रदेशसभा सदस्य प्रधान, त्रिफला पुस्तकालय मेचीनगरका अध्यक्ष पोखरेल, अधिवक्ता नारायणप्रसाद चौलागाईं, विजयमान श्रेष्ठ, कृष्ण श्रेष्ठ, जगतबहादुर मगर, शोभा श्रेष्ठ, रुद्रमणि श्रेष्ठ र सम्मानित तथा पुरस्कृत व्यक्तित्वहरूकातर्फबाट साहित्यकार सीता लावती जवेगुले बोलेका थिए। उनीहरूले प्रतिष्ठानले विगतदेखि वर्तमानसम्ममा गर्दै आएको रचनात्मक र सकारात्मक कार्यको प्रशंसा गरेका थिए।

मिजिट ...

विभाग, सम्बन्धित देशका दूतावास लगायतका निकायबाट पूर्वस्वीकृत लिनुपर्ने हुनसक्ने जस्ता उपाय समेट्न समेत आफ्नो प्रतिवेदनमा सुभाएका छन्। यस्तो प्रतिवेदन

बुझाउनुपर्ने आवश्यकतावारे बताउँदै उक्त सिफारिस कार्यदलका संयोजक समेत रहेका गृह मन्त्रालयका प्रवक्ता फणिन्द्रमणि पोखरेल भन्छन्- श्रीमिकले विदेश गएर अलपत्र पर्नु हुँदैन भन्ने मान्यताका आधारमा त्यसलाई व्यवस्थित गर्न यस्तो सिफारिस गर्नु परेको हो। पर्यटक हो भने पर्यटककै प्रक्रियाबाट अर्नि श्रीमिक हो भने श्रीमिककै प्रक्रियाबाट जानु पर्छ भनेर यो व्यवस्था गर्न खोजिएको हो।

नेपालमा सरकारका उच्च पदमा रहेकै तलबले समेत नभ्याउने सिफारिस गरिएको बारे सोध्दा उनले भने- घुम्न जानेले पैसा देखाउन सक्नुपर्छ। मसँग पैसा छैन भने मैले घुम्न रहने गरेर मात्र हुन्छ र ? आवरणमा पर्यटक भनेर जाने अनि उता पुरगे बेपत्ता हुने वा अलपत्र पर्ने अनि नागरिकको व्यवस्थापन गर्न केही नियन्त्रण आवश्यक छ भनेर यो गरेको हो- पोखरेलले भने।

मानिसलाई विदेश जान नै अछेरो हुने गरी विभिन्न अनुमति आवश्यक पर्दा भोलिका दिनमा थप ऋञ्जित आउनुसक्ने चिन्ताको जवाफमा भने उनले कार्यान्वयन

हुन थालेपछि ऋञ्जित देखिए पुनर्विचार हुनसक्ने बताए। भाषाको ज्ञान अनि पटक-पटक विदेश गइसकेकाहरूका हकमा रोकबाट नहुने पनि उनले बताए। केही दिनमा यो सिफारिस सम्बन्धी कार्यविधि बनेपछि सो नियम लागू हुने वीवीसीले उल्लेख गरेको छ।

बलात्कार ...

भाषाले जनाएको छ। मौखिक उजुरी परे लगत्तै उनीहरूलाई नियन्त्रणमा लिएर जाहेरी प्राप्त भएपछि मात्रै नाम खुल्ने जिल्ला प्रहरी कार्यालय भाषाका प्रहरी निरीक्षक गुरुप्रसाद तिम्सिनाले जानकारी दिए।

पीडित बालिका पराल लिन गएको बेला ती युवाहरूले जबरजस्ती करणी गरेको प्रहरीलाई सूचना प्राप्त भएको बताइएको छ। ती युवाहरू भारतीय सीमा नजिक रहेको जवानमुन्सीमा वर्षौन लाने स्थानीय मेला घुम्न गएका थिए।

चुनावलाई ...

विद्युतीय भोटिङ मेसिनको प्रयोग नहुने स्थानीय तहको निर्वाचनमा विद्युतीय भोटिङ मेसिनको प्रयोग नहुने भएको छ। निर्वाचन आयोगका प्रवक्ता शालिग्राम शर्मा पौडेलले मेसिनको प्रमाणीकरण कसले गर्ने भन्ने स्पष्ट व्यवस्था नभएसम्म मेसिन प्रयोग गर्न नसकिने जानकारी दिए।

निर्वाचन आयोगले स्थानीय तहको निर्वाचनमा विद्युतीय मतदानको अध्ययनको कार्यदल बनाएको थियो। उक्त कार्यदलले प्रतिवेदन बुझाए पनि

मेशिन प्रमाणीकरणको विषयमा आयोग ढुक्क हुन नसकेको उनले बताए। प्रतिवेदनमा टेबिनकल इभ्युएट कमिटीले मेसिनको प्रमाणीकरण गर्ने भन्ने विषय राखेको छ। त्यसमा आयोग सन्तुष्ट हुन सकेन। त्यो कमिटीलाई कुनै पनि कानूनले चिन्दैन। त्यो टेबिनकल कमिटी गठन गर्ने गरी कानूनले आयोगलाई कुनै अधिकार दिएको छैन- उनले भने।

उनले प्रमाणीकरणको विषय टुंगो नहुँदासम्म विश्वसनीयतामाथि प्रश्न उठ्ने बताए। प्रमाणीकरणका विषयमा सरकारसँग छलफलमा नै नरहेको उनले बताए।

कोरोनाबाट बचौ र बचाऔं

- पारिवारिक भेटघाट र सामाजिक जमघटमा जानुअघि एकपटक छ्याल गरौं।
- आफूलाई संक्रमणको शंका लागेमा सार्वजनिक भेटघाट बन्द गरौं।
- संक्रमणको पुष्टि भएपछि अलग्गै बसौ र सम्पर्कमा रहेकालाई जानकारी गराऔं।
- कतै हामी आफै रोग फैलाउने कारण त बनिरहेका छैनौं ? सचेत बनौं, स-साना कुरामा ध्यान दिँदा ठूलो जोखिमबाट जोगिन र जोगाउन सकिन्छ।

भासा, मुल, दया, क्षमा र ममता सन्तोष जान्दैन त्यो । इन्द्र विन्ती गरुन् मुकुर पद्ममा त्यो विन्ती सुन्दैन त्यो तुलो, सानो समाज उसका भेदभाव जान्दैन त्यो । आयो टप्पा टिप्पो लग्यो मिति पुग्थो चारेर टर्दैन त्यो ।

भावपूर्ण श्रद्धाञ्जली/ समवेदना

जन्म
१९८६ श्रावण ६ गते

स्वर्गारोहण
२०७८ फागुन १४ गते
इलाम

इलामको इतिहासमा २००७ सालको राणा विरोधी आन्दोलनका प्रजातान्त्रिक एवम् स्वतन्त्रता सेनानी, स्वास्थ्य क्षेत्रका अगुवा तथा वित्त वि.स. २०२२ सालमा स्थापना भएको व्यापारीहरूको संघ ट्रेड सेन्टरका संस्थापक सदस्य, जनता पुस्तकालयका संस्थापक सदस्य, २००४ सालका आदर्श पब्लिक स्कूलका पहिलो व्याचका विद्यार्थी, इलाम नगर पञ्चायत वडा नं. १ वडाध्यक्ष, इलाम नगर पञ्चायत प्रधान पञ्च २०२८-२०३०, सेवक समाजसेवी, राजनीतिज्ञ, नेपाली कांग्रेसका क्रियाशील सदस्य, रुपरत्न हरि प्रतिष्ठानका अध्यक्ष हरिलाल (एच.एल.) श्रेष्ठका दाजु पूर्णलाल श्रेष्ठको २०७८ फागुन १४ गते निधन भएकोले उहाँको आत्मा सहज परमधाम प्रस्थान गरोस् भनी भावपूर्ण श्रद्धाञ्जली अर्पणा गर्दछौं। साथै दुःखमा रहनुहुने सम्पूर्ण परिवारजनमा हार्दिक समवेदना व्यक्त गर्दछौं।

हरिलाल (एच.एल.) श्रेष्ठ: अध्यक्ष

एवम् रुपरत्न हरि प्रतिष्ठान परिवार

अर्जुनधारा-७, भाषा

कर्मचारी आवश्यकता

यस श्री लक्ष्मी बहुउद्देश्यीय सहकारी संस्था लि.लाई निम्न बमोजिमका कर्मचारी आवश्यक परेकाले इच्छुक उम्मेदवारले त्तु-सम्पर्क राख्नु होला।

पद : बजार प्रतिनिधि **संख्या :** २ जना

योग्यता : Test/SLC पास **कार्यक्षेत्र :** भाषा जिल्लाभरि

आवेदन शुल्क : रु. १००/- मात्र

निवेदन दिने अन्तिम मिति : २०७८ फागुन ३० गतेसम्म

आवश्यक कागजात : नागरिकता, शैक्षिक योग्यताको प्रमाणपत्र, बायोडाटा, सवारी चालक अनुमति पत्र साथै आफ्नै सवारीसाधन भएकोलाई विशेष प्राथमिकता दिइनेछ।

लक्ष्मी बहुउद्देश्यीय सहकारी संस्था लि.
बिर्तामोड, भाषा (सम्पर्क : ०२३-५३०३३४)

सिपमूलक निःशुल्क तालिम सम्बन्धी सूचना

विश्व बैंकको अनुदानमा शिक्षा, विज्ञान तथा प्रविधि मन्त्रालय मार्फत सञ्चालनमा रहेको व्यावसायिक शिक्षा तथा तालिम अभिवृद्धि परियोजना अन्तर्गत नतिजामा आधारित छोटो अवधिको वैदेशिक रोजगारबाट फर्केका वा जान चाहनेहरूका लागि तालिम तह १ मा तपशिल बमोजिमको सिपमूलक निःशुल्क तालिम आरआईएमसी प्रा.लि.को सहकार्यमा बिर्तामोड नगरपालिका क्षेत्रमा सञ्चालन हुने भएकाले इच्छुक बेरोजगार युवाहरूलाई निवेदन दिन अनुरोध गरिन्छ।

तालिमका क्षेत्रहरू र माग संख्या

बिल्डीङ इलेक्ट्रीसियन : संख्या २० (पासपोर्ट अनिवार्य चाहिने)

कम्प्युटर तालिम : संख्या २०

प्लम्बर तालिम : संख्या ४० (पासपोर्ट अनिवार्य चाहिने)

फारम भर्ने अन्तिम मिति : २०७८/११/२३ गते

फारम पाउने र भर्ने स्थान : वाइनरी आईटी एजुकेशन, बिर्तामोड वा रोजगार सेवा केन्द्र बिर्तामोड न.पा.

सम्पर्क नं. : ९८१६९२८६४४, ९८१४५७१५५

पूर्वाञ्चल

सम्पादकीय

सुशासन कायम गर

बनिता बन्दारी

अख्तियार दुरुपयोग अनुसन्धान आयोगले आफ्नो प्रतिवेदनमा स्थानीय तह लगायतका कार्यालयमा बेरुजु र भ्रष्टाचार व्यापक भएको उल्लेख गरेको थियो। वर्तमान संविधान अनुसार स्थानीय तहमा समानीकरण, सशर्त, विशेष र समप्रक गरी चार प्रकारका अनुदान केन्द्रबाट सोभै जान्छ। त्यस्तै अनुसूची ८ अनुसार स्थानीय तहको एकल अधिकार अन्तर्गत स्थानीय कर, विकास आयोजना, आधारभूत र माध्यमिक शिक्षा, आधारभूत स्वास्थ्य र सरसफाई, बजार व्यवस्थापन सडक, ग्रामीण सडक, सिंचाइ, कृषि तथा पशुपालन, कृषि उत्पादन-व्यवस्थापन, पशु स्वास्थ्य, सहकारी, खानेपानी, साना जलविद्युत, वैकल्पिक ऊर्जा, विपद् व्यवस्थापन जस्ता नागरिक जीवनसँग प्रत्यक्ष सरोकार राख्ने विषय पनि स्थानीय तहलाई जिम्मा दिइएको छ। यी र यस्ता क्षेत्रहरूको व्यवस्थापन नीतिका आधारमा नभई व्यक्तिको स्वेच्छाचारितामा गरिने कारणले बेरुजु र भ्रष्टाचार स्थानीय तहमा मौलाउँदै गएको विभिन्न अध्ययनले पनि देखाएको छ। स्थानीय तहहरूले ऐन-नियमको बेवास्ता गर्दै स्वार्थप्रतिर ढंगले निर्णय गर्ने, बजेट कागजपत्रमा मिलाउने, पदाधिकारीहरू नै 'डोजरे विकास'मा लाग्दा यस्तो अनियमितता, भ्रष्टाचार व्यापक हुँदै गएको हो।

महालेखाको प्रतिवेदनले पनि बेरुजु अत्यधिक बढेको र त्यसमा पनि स्थानीय तहमा यो अधिक देखिएको उल्लेख गरेको छ। उसले रिट नपुऱ्याई काम गर्ने, लेखा नराख्ने, बेमानसिब खर्च गर्ने प्रवृत्ति बढेको जनाएको छ। संघीय संरचना अनुसार जनताको नजिकबाट सेवा प्रवाह गर्ने भूमिकामा स्थानीय तह रहेको छ। त्यसमा सुशासन कायम हुन सकेन भने जनताले दुःख पाउने मात्र होइन संघीयताप्रति नै विद्रोह उत्पन्न हुन्छ। वित्तीय अनुशासन कमजोर भएकै कारण स्थानीय तह भ्रष्टाचारको विवादमा फस्दै गएका छन्। राजनीतिक खिचातानी, पदाधिकारीहरूको मनोमानी, आदेश र हस्तक्षेपले बेरुजु र भ्रष्टाचार बढेको अवस्था विभिन्न अध्ययनले प्रमाणित गरिसकेको छ। मुलुक संघीयतामा गएपछि बेरुजु हुने प्रकृतिका खर्चहरू व्यापक बन्दै गएका छन्। यस्तोमा स्थानीय तह र पदाधिकारीहरूलाई जवाफदेही, जिम्मेवार, इमान्दार र पारदर्शी बनाउन सकिने भने समाज भन्नु विकृत बन्दै जाने निश्चित छ।

यही अवस्थामा खोटाडको साकेला गाउँपालिकामा भएको अनियमितताको उजुरीमा अख्तियारले छानबिन थालेको छ। सामाजिक सुरक्षा भत्तामा व्यापक अनियमितता भएको उजुरी परेपछि थालेको छानबिनका क्रममा एक आर्थिक वर्षमै उक्त शीर्षकमा सतासी लाख रुपैयाँभन्दा बढी अनियमितता भएको जनाइएको छ। सोही पालिकाले दिएको उजुरीका आधारमा गरिएको छानबिनमा सामाजिक सुरक्षाभत्ताको रकम अनियमितता गर्न कर्मचारीदेखि वडाका जनप्रतिनिधिहरूको समेत संलग्नता रहेको पाइएको छ। एउटै व्यक्तिको नाम, ठेगाना र नागरिकता नम्बरमा अलग-अलग शीर्षक राखेर रकम अनियमितता गरेको पाइएको छ। त्यस्तै कतिपय मृत्यु भइसकेका, कतिपय बसाइँ सरेर गइसकेका र कतिपयका एउटै नाममा फरक-फरक रकम वितरण गरेको विवरण अख्तियारले संकलन गरेको छ। यो र यस्ता अनियमितताको स्थानीय तह पर्याय भइसकेको टिप्पणी भइरहेका बेला सम्बद्ध निकायले अनुगमन र कारवाहीलाई तीव्रता दिनु पर्दछ, होइन भने परिर्वर्तित प्रणालीप्रति विद्रोह बढ्न जाने निश्चित छ।

सामाजिक अवयवहरू एकअर्कामा जोडीसम्पर्क स्थापित गर्दै सूचनाको आदान-प्रदान गर्ने भौतिक साधन सामाजिक सञ्जाल हो। सामाजिक विकास प्रविधि तथा समय चक्रको माग तथा उपज हो। प्राचीन समयमा सूचना प्रवाहको रूपमा काग, कोइली जस्ता पक्षीहरू समाहित भएको पाइन्छ। हाल भौतिक तथा प्राविधिक उन्नयनको परिणाम स्वरूप अत्याधुनिक कम्प्युटरजन्म औजार मार्फत प्राविधिक सफ्टवेयरको सहायताले फेसबुक, ट्वीटर, इन्स्टाग्राम, वाट्सएप जस्ता सामाजिक सञ्जालको प्रयोग बढेको छ।

सामाजिक सञ्जाल मानिसहरूको दैनिकी, नित्यकर्म र जीवनको महत्वपूर्ण पाठोको रूपमा स्थापित भइसकेको कुरा नकार्न सकिँदैन। बहुसंख्यक मानिस यसको प्रयोग मार्फत सूचना र तथ्यांकबाट सुसूचित हुनुका साथै अर्कोतर्फ यसको चरम र अस्वभाविक प्रयोगले हाम्रो समाज आधुनिकताको नाममा असामाजिक र अनैतिक गतिविधिमा समाहित भई हाम्रा संस्कृति र मौलिकपनमा आँच आइरहेको स्पष्ट देख्न सक्छौं।

संसारभरका करिब ४०% मानिस सामाजिक सञ्जाल प्रयोग गर्दछन्। सामाजिक सञ्जालले हाम्रो जीवनमा ओगट्दै गइरहेको हिस्साले मानसिक स्वास्थ्य, रहन-सहन तथा समयमा के असर गरिरहेको छ त ?

सामाजिक सञ्जालको प्रयोगको इतिहास लामो नभएकोले गर्दा यसको प्रभाव तथा परिणामहरू यही हो भनी निर्णायक मान्दा हतारो हुन जान्छ। तथापि यस सम्बन्धी भएका अध्ययन अनुसन्धानका आधारमा प्राप्त प्रमाणहरू नकार्न सक्ने अवस्था भने छैन। सामाजिक सञ्जालको प्रयोगले मानव जीवनका विभिन्न आयामहरूमा प्रभाव पार्दछ।

गोपाल भट्टराई

तनाव : राजनीतिदेखि उपभोक्ता सेवाका समस्याहरू सामाजिक सञ्जालमा ओकेलिने गरिन्छ। तर, समस्या कहिलेरि छ भने हामीले लेख्ने गरेका यी पोस्टहरूले चिन्ता र तनाव बढी प्रकट गर्दछन्। सन् २०१५ मा वासिङ्टनस्थित पिउ रिसर्च सेन्टरले सामाजिक सञ्जालले तनाव बढाउन सहयोग गर्छ वा घटाउन भनेर अध्ययन गरेको थियो। एक हजार आठ सय मानिसमा गरेको सर्वेक्षणमा पुरुषको तुलनामा महिलाहरू बढी चिन्तित र तनावमा रहने गरेको पाइयो। अरुको तनाव देखेर आफ्नो तनावलाई न्यूनीकरण गर्न सहयोग हुने मानवीय प्रकृतिलाई मूल्यांकन गर्दा केही हदसम्म तनाव कम गर्छ भन्ने निष्कर्ष निकालेको थियो।

मुड : सन् २०१४ मा सोधकर्ताहरूले अष्ट्रियामा गरेको अध्ययनले २० मिनेट फेसबुक चलाएपछि उनीहरूको मुड नराम्रो हुने फेला परेको थियो। उनीहरूका अनुसार समय खेर गएको अनुभूतिले मुड बिग्रिने भनाइ थियो। सन् २००९ देखि २०१२ सम्ममा १० करोड फेसबुक प्रयोगकर्ताको स्ट्याटसका आधारमा यो कुरा पत्ता लाग्यो कि मानिसको मुडमा

अप्रत्यासी परिवर्तन ल्याई मानसिक अवस्थामा अस्थिरता रहेको पुष्टि हुन्छ।

चिन्ता : अनुसन्धानकर्ताहरूले सामाजिक सञ्जालले निम्त्याउने चिन्ता र यसका कारणले हुने बेचैन तथा भयबारे अध्ययन गरेका छन्। कम्प्युटर एण्ड ह्युमन बिहेवियरमा प्रकाशित एक लेखमा बताए अनुसार सात वा सातभन्दा बढी सामाजिक सञ्जाल प्रयोग गर्ने मानिसहरू ०-२ वटा मात्र सामाजिक सञ्जाल प्रयोग गर्नेभन्दा बढी चिन्तित रहने देखियो।

मानसिक चिन्ता वा डिप्रेसन : केही अध्ययनले मानसिक चिन्ता र सामाजिक सञ्जाल प्रयोगबीच सम्बन्ध भएको पत्ता लगाएपछि, सामाजिक सञ्जाललाई राम्रो कामका लागि कसरी प्रयोग गर्न सकिन्छ भनेर अध्ययन भइरहेको छ। सात सय जना विद्यार्थीमाथि गरिएको दुईवटा अनुसन्धानले विद्यार्थी खराब मुड, निराश र व्यथित बढेको पाइयो। डिप्रेसनको लक्षण अझ बढेको पाइयो। सन् २०१६ मा एक हजार सात सय मानिसमा गरिएको अनुसन्धानबाट धेरै सामाजिक सञ्जाल प्रयोग गर्ने मानिसहरू अरु मानिसभन्दा चिन्ताको शिकार भई डिप्रेसन जाने सम्भावना तीन गुणा बढी पाइयो। साइबर बुलिड, अरुको जीवनको लत पत्ता लगाउने मापन उपकरणको नै आविष्कार गरेका छन्। सन् २०११ मा बेलायतको नटिङह्याम ट्रेण्ट विश्वविद्यालयका डारिया कस र मार्क ग्रिफित्सले सामाजिक सञ्जालको लत मानसिक समस्या भएको र यसका लागि व्यावसायिक उपचार कै खाँचो पर्ने निष्कर्ष निकालेका थिए। वास्तविक जीवनमा कम अन्तर्क्रिया गर्ने, सम्बन्धहरूमा समस्या तथा पढाइमा प्रातिता गर्न नसकेका धेरै मानिसहरूले सामाजिक सञ्जालमा धेरै समय बिताएको पाइयो।

नद्रा : युनिभर्सिटी अफ पिट्सबर्गले १८ देखि ३० वर्षीय एक हजार सात सय मानिसमा गरेको सर्वेक्षणमा धेरै सामाजिक सञ्जाल प्रयोग गर्ने मानिसको निद्राको गहिराइमा जान नसके, बारम्बार ब्यूँभिन्ने तथा यसैको परिणाम स्वरूप कल्पना शक्ति र क्रियाशिलतामा ह्रास आउने पुष्टि गरेको छ।

लत : केही अनुसन्धानहरूले घुमपान र मद्यपानभन्दा पनि सामाजिक सञ्जालको लत थाम्न अझै गाह्रो हुने बताए।

बलात्कार सम्बन्धी कानूनको समीक्षा गरौं

एकसाथ प्रहरीले पक्राउ गर्‍यो। आफू कुलतमा फसेकोले सोही कुरा थाह पाएर पक्राउ गरेको भन्ने ठाने उनले। तीन दिनसम्म नछोडेपछि आफूलाई किन पक्राउ गरेको भनेर प्रहरीसँग सोधे। ज.क. मुद्दामा प्रकाउ गरेको भन्ने प्रहरीको जवाफ उनले बुझेनन् र सोधे- 'ज.क. भनेको के हो?' जवाफमा प्रहरीले 'जबर्जस्ती करणी' भन्ने। उनले त्यो पनि बुझेनन् र सोधे- 'के हो जबर्जस्ती करणी भनेको?' प्रहरी हिरासतमा रहेका कसैले 'जबर्जस्ती करणी भनेको बलात्कार हो के, रेप...' भनेपछि उनी छक्क परे। उनले त कसैलाई बलात्कार गरेकै थिएनन्। पछि थाह भयो, सम्बन्ध राख्दा ती केटी साथीले भिडियो खिचेकी थिइन्। त्यो भिडियो तीन महिनापछि उनकी आमाले मोबाइलमा देखेर त्यो मान्छेको खोजी गर्दै

बलात्कारको कैदीभित्रै कटने र दिन-रात जोडिएर समय घट्दा अझै पनि सात वर्ष महिना जेलमा बिताउनुपर्ने छ।

मसँगको भेटमा ती युवाले भनेका थिए- 'बलात्कार भनेको त मैले सिनेमामा देखेको थिएँ, हिरोइनहरूले चिच्याएको दृश्य म हेर्ने सकिँदैनथेँ, निर्मला हत्याकाण्डमा म पनि जुलुस गएको थिएँ। केटीहरूलाई ग्याङ्गा साथीहरूले दुर्व्यवहार गर्न खोज्दा बचाएको थिएँ। तर, आज म आफै यस्तो घटनामा परेँ।' अहिले उनी ११ कक्षामा पढिरहेका छन्। जेलमा बस्दा लागुऔषधको कुलत छुट्टेकोमा भने उनी खुशी छन्। खेलकुदमा रुची भएका उनलाई यो देशको नामी खेलाडी बन्ने रह छ। आफूलाई हुर्काएकी ८३ वर्षकी हजुरआमा आफू जेलबाट

अहिले सूचना र प्राविधिको सहज पहुँच र तिनमा देखाइने या हेर्ने पाइने अनेक दुःखका कारण युवाहरूका लागि शारीरिक सम्बन्ध सामान्य हुँदै गएको छ। ३० वर्षअघि जस्तो स्कूल पढ्दा नोटकर्पी या किताबको बीचमा राखिदिएको प्रेमपत्र पढ्दा मुख रातो पर्ने या सोही कारणले दुई-चार दिन स्कूल नजाने अवस्था अहिले छैन। अहिलेको पुस्ता आफ्नो प्रेमी या प्रेमिकालाई सम्झेर प्रेमपत्र लेख्दै बाबु बनेर समय बिताउँदैन। मन मित्यो भने शारीरिक सम्बन्ध उनीहरूका लागि निषेधित कुरा होइन। हामीकहाँ 'लिभिड टुगेदर'मा बस्नेहरूको संख्या बढ्दै छ। एककोमा प्रेम भएर सँगै रहँदा-बस्दा शारीरिक सम्बन्ध हुँदैन भनेर सोच मिल्ने कुरा पनि होइन। आफूले गलत गर्छ भन्ने चाहना कसैलाई हुँदैन।

प्रहरीमा उजुरी दिइन्छ।

केटीले प्रहरीलाई आफूले केटालाई एकदम माया गर्ने भएकाले बेला-बेलामा हेर्नका लागि भिडियो बनाएको बयान दिइन्। तर, केटीको उमेर १७ वर्षमात्र भएकाले कानूनतः केटीले नै आग्रह गरेर राखिएको सम्बन्ध भए पनि त्यो बलात्कार भयो। अहिले उनी बलात्कार र साइबर क्राइम दुवैको मुद्दामा जेल (सुधारगृह) मा छन्। मुलुकी अपराध संहिताको करणी सम्बन्धी कसुरमा 'कसैले कुनै महिलालाई निजको मञ्जुरी नलिई करणी गरेमा वा मञ्जुरी लिएर भए पनि १८ वर्षभन्दा कम उमेरको कुनै बालिकालाई करणी गरेमा निजले त्यस्तो महिला वा बालिकालाई जबर्जस्ती करणी गरेको मानिने छ' भनिएको छ। यही कानून अन्तर्गत अदालतबाट ११ वर्षको सजाय सुनाइएका उनले साइबरवाला दुई वर्ष कैद

छुट्टेजेलसम्म बाँचाँदिए हुन्थ्यो भन्ने उनलाई लागेको छ। यस्ता सहमतिको सम्बन्धहरू बलात्कारमा परिणत भएर जेल सजाय काटिरहेकाहरूको संख्या धेरै रहेछ। जसले साँच्चिकै बलात्कारका घटनालाई सामान्यीकरण गरिरहेको छ।

स्कूल गएको बालिकालाई बलात्कार गरी हत्या गर्ने मोरङका ६३ वर्षीय दीपक गिरी या पाँच वर्षीय बालिकालाई बलात्कार गर्ने बन्धुका ६१ वर्षीय जगदिश जोशी र सहमतिको सम्बन्ध राखेपछि धोखा पाएका या कारणवश कसैले मुद्दा हालेका कुनै व्यक्तिलाई एउटै सजाय कसरी हुन सक्छ ? धोका मानिसको नैतिकता र इमान्दारीसँग जोडिएको कुरा हो। बलात्कार जघन्य अपराध हो। बलात्कार सम्बन्धी कानूनमा गम्भीर रूपले समीक्षा गर्नु आवश्यक छ।

तर, सँगै रहँदा/बस्दा या प्रेम सम्बन्धमा हुँदा शारीरिक सम्बन्ध भयो भने हाम्रो कानूनले त्यसलाई अपराध मान्छ। त्यसैले १८ वर्षअघिको सहमतिको यौन सम्बन्ध र बलात्कारलाई छुट्ट्याएर हेर्नुपर्छ। सहमति कै भए पनि केटीको उमेर १८ वर्ष नपुगी सम्बन्ध राखे बलात्कार ठहरिने कानून गलत छ। सहमतिको सम्बन्धमा पनि कसैले मुद्दा हालिदियो भने केटा जेल जान्छ, कानून नै त्यस्तो छ। यस्तो कानून प्रावधान गलत छ भन्ने प्रहरी, न्यायाधीश, सम्बन्धित सरोकार पक्ष सबैलाई थाह छ। तर, चुपचाप सबैले पालना गरेको अवस्था छ। कानूनको पालना गर्नु पनि पत्थो, तर कुनै पनि कुरामा सहीलाई सही र गलतलाई गलत भन्न सक्नुपर्छ। बलात्कार र सहमतिको सम्बन्धलाई एउटै आँखाले हेर्ने यस्तो कानून संशोधन हुनुपर्छ। घटना विचार

सामाजिक सञ्जाल र यसको प्रभाव

नेदरल्याण्डका वैज्ञानिकहरूले त भन्न सामाजिक सञ्जालको लत पत्ता लगाउने मापन उपकरणको नै आविष्कार गरेका छन्। सन् २०११ मा बेलायतको नटिङह्याम ट्रेण्ट विश्वविद्यालयका डारिया कस र मार्क ग्रिफित्सले सामाजिक सञ्जालको लत मानसिक समस्या भएको र यसका लागि व्यावसायिक उपचार कै खाँचो पर्ने निष्कर्ष निकालेका थिए। वास्तविक जीवनमा कम अन्तर्क्रिया गर्ने, सम्बन्धहरूमा समस्या तथा पढाइमा प्रातिता गर्न नसकेका धेरै मानिसहरूले सामाजिक सञ्जालमा धेरै समय बिताएको पाइयो।

सम्बन्ध : कुराकानी गर्दाकै कहिलेकाहीँ फेसबुक हेर्ने

तथा ध्यान कुरातर्फ नभई फोनतर्फ मोडिने गरेको हामी पाउँछौं। साथै महत्वपूर्ण छलफलका बीचमा समेत यसको प्रभावले हामीलाई डिस्टर्ब भइरहेको पाउँछौं। जर्नल अफ सोसल एण्ड पर्सनल रिलेशनसिपमा लेखेका अनुसन्धानकर्ताहरूले ३४ नौचनेका जोडीहरूलाई जीवनमा भर्खर घटेको रमाइलो घटनाबारे १० मिनेटको कुराकानीमा आधा मानिसहरूले फोन आफू नजिकै राखेका थिए।

आफ्नै अगाडि फोन राखेकाहरूले १० मिनेटको वार्तालाप राम्ररी सम्भन नसकेको कुराकानी खासै अर्थपूर्ण नलागेको र कुराकानी गरेका साथीहरूसँग पनि खासै नजिकिन नसकेको बताएका थिए। यसले प्रेम सम्बन्ध पनि खासै मजबुत बनाउन नसकेको पाइयो। क्यानाडाको युनिभर्सिटी अफ्वेलफले १७ देखि २४ वर्षका तीन सय मानिसहरू माथि गरेको अनुसन्धानबाट महिलाहरूले पुरुषहरूभन्दा बढी फेसबुक प्रयोग गर्ने र आफ्नो प्रेमीले अरु केटीलाई साथी बनाउँदा इर्ष्या लामे गरेको बताए। उक्त अनुसन्धानबाट फेसबुकले इर्ष्याको वातावरण सिर्जना गरी सम्बन्धमा ठेस पुऱ्याउने भनी निष्कर्ष निकालेको थियो।

अन्ततः सामाजिक सञ्जालको प्रयोगले कस्ता असर ल्याउँछन् भनेर यकिन साथ भन्न सकिँदैनले अवस्था छैन। यकिन भएको एउटा कुरा के हो भने मानिसको आचरण, मानसिक अवस्था, संवेदनशीलता, शारीरिक सबलता तथा संवेगात्मक अवस्था अनुरूप फरक-फरक तवरले प्रभाव पारिरहेको हुन्छ। आधुनिक युगमा दिनानुदिन सामाजिक सञ्जालको चरम प्रयोगले लतको रूप लिँदै गएको अवस्थामा समुचित तवरले यसको प्रयोग गर्नुपर्ने आवश्यकता टड्कारो देखिन्छ। यसको सही प्रयोग गरी फाइदा लिने र गलत प्रयोगलाई न्यूनीकरण गर्नु चुनौतीपूर्ण देखिन्छ।

